

Malmö Konserthus

Torsdag 8 september 2011 kl 19.30

Säsongsöppning

MALMÖ SYMFONIORKESTER
 MARC SOUSTROT, dirigent
 GUNNAR JEDVIK, viola
 DANIEL MÜLLER-SCHOTT, cello
 MARIKA FÄLTSKOG, konsertmästare

RICHARD STRAUSS (1864-1949)

Don Quixote, symfonisk dikt opus 35 / 40 min

Introduktion. Tema: Don Quixote, riddaren av den sorgliga skepnaden

Variation 1. Äventyret med väderkvarnarna

Variation 2. Striden mot fåraherden

Variation 3. Samtal mellan riddaren och väpnaren

Variation 4. Äventyret med botgörarna

Variation 5. Don Quixote vakar i sommarnatten

Variation 6. Den förtrollade Dolzinea

Variation 7. Riddaren genom luften

Variation 8. Resan med den förtrollade båten

Variation 9. Striden mot den förmente trollkarlen

Variation 10. Tvekamp med riddaren av den blanka månen,

Den slagne Don Quixote vänder hemåt

Final. Don Quixotes död

PAUS

MAURICE RAVEL (1875-1937)

Daphnis et Chloé / 50 min

I: Introduction - Danse religieuse - Danse générale - Danse grotesque de Dorcon

- Danse légère et gracieuse de Daphnis

II: Danse guerrière - Danse suppliante de Chloé

III: Lent - Lent - Lent-Animé

Med Malmö Symfoniorkesters och
 Malmö Konserthus GRATISapp har du alltid
 en uppdaterad konsertkalender i fickan.

Kvällens blommor
 kommer från

Malmö Konserthus

Torsdag 8 september 2011 kl 19.30

Välkommen Maestro!

MARC SOUSTROT
 MSOs nye chefdirigent

MARC SOUSTROT

Dirigent

Franske dirigenten Marc Soustrot föddes i en musikerfamilj i Lyon, föräldrarna var operasångare. Han studerade vid konservatorierna i Lyon och Paris och vann under denna period en rad priser i både piano och trombon. Senare vann han även första pris i dirigenttävlingar i London och Besançon. Marc Soustrot har ett mycket gott anseende på de europeiska musikaliska scenerna och gästar regelbundet orkestrar som Bambergers Symfoniorkester, Münchenfilharmonikerna, radioorkestrarna i Hannover och Hamburg, English Chamber Orchestra, DR SymfoniOrkestret, Kungliga filharmonikerna i Stockholm, Göteborgs Symfoniker och ytterligare en lång rad orkestrar i Frankrike, Holland, Luxemburg och Belgien samt operahus i Köpenhamn, Genève, Bryssel, Sevilla och Madrid. Han dirigerade vid invigningen av nya operahuset i Oslo samt bl a en serie av Messiaen-konserter i Oslo, Finland, Belgien och Spanien med anledning av tonsättarens 100-årsjubileum, Macbeth och Carmen i Oslo, Poulencs Karmelitsystrarna, Hoffmanns äventyr och Pelléas et Mélisande i Köpen-

hamn, Jevgenij Onegin och Maria Stuart i Stuttgart.

Marc Soustrot har varit chefsdirigent och konstnärlig ledare för Filharmoniska orkestern i den nordvästfranska regionen Pays de la Loire 1976-1994, Bonn 1995-2003 och filharmonikerna i Brabant med säte i Eindhoven 1996-2006. I sitt arbete strävar han ständigt efter en balans mellan den äldre, traditionella repertoaren och den nutida musiken. Diskografin rymmer ett stort antal CD-produktioner med artister som Mirella Freni, José van Dam, Shlomo Mintz och Mstislav Rostropovitj. En del av dem har vunnit internationella priser, t ex Prix du disque och Prix de la critique. Särskilt har Soustrots inspelningar Leonore 1806 (en tidig version av Beethovens Fidelio), Krzysztof Pendereckis Lukaspasionen och den fullständiga versionen av Ernst Kreneks Karl V väckt uppmärksamhet.

Soustrot tilldelades la Légion d'honneur, franska hederslegionen, 2008.

Kära publik,

Jag har lagt märke till att Malmö SymfoniOrkesters inriktning är väldigt germansk med mycket Mahler, Bruckner och Brahms på programmen. Denna musik tilltalar mig verkligen, men jag hoppas kunna bredda orkesterns repertoar med min franska bakgrund och även kunna tillföra lite av den sydeuropeiska musikaliska traditionen. Därför valde jag att byta ut Bruckners sjätte symfoni mot Maurice Ravels Daphnis et Chloé på Säsongöppningen och min debut som chefsdirigent. Men vi kommer givetvis också att framföra Brucknersymfonin så småningom.

Bästa hälsningar, Marc Soustrot

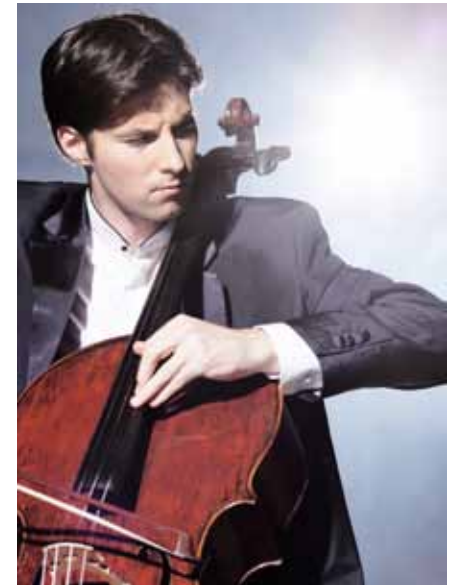
DANIEL MÜLLER-SCHOTT

Cello

Daniel Müller-Schott från München håller på att etablera sig på konsertscenerna världen över. Han omnämns för sin tekniska briljans, självklara auktoritet, intellekt och känslighet. New York Times har i en recension beskrivit honom som "magnetisk".

Höjdpunkter säsongen 2011/2012 är en Tysklandturné med brittiska Philharmonia-orkestern under Kurt Masurs ledning, ett framträdande i Wiens Musikverein med Tonnkünstler-orkestern, recitaller i London med Anne Sophie Mutter och André Prévin vid Barbican Centre och med Simon Trpceski vid Wigmore Hall, en turné med Prag-symfonikerna i Tyskland och Schweiz samt en Spanienturné med pianisten Lambert Orkis. Utöver detta är han inbjuden som solist till en rad orkestrar i bl a Prag, Houston, Vancouver, Taiwan och Seoul. Som kammarmusiker framträder Daniel Müller-Schott med Martin Stadtfled, Xavier de Maistre, Arabella Steinbacher, Renaud Capuçon och Nicholas Angelich.

Müller-Schotts tolkning av Brittens Cellosviter gavs ut på skivmärket Orfeo under 2011 och lagom till Benjamin Brittens 100-årsjubileum om två år, 2013, planeras utgivningen av Brittens Cellosymfoni tillsammans med WDR Köln under Jukka-Pekka Sarastes ledning. Tidigare i år urupförde Daniel Müller-Schott den nyskrivna Cellokonserten av André Prévin med Leipzig Gewandhaus-orkestern och tonsättaren själv på dirigentpulten.

Müller-Schott har studerat för Walter Nothas, Heinrich Schiff och Steven Isserlis. Han har tilldelats stipendium ur Anne-Sophie Mutters fond och 1992 vann han första pris i Internationella Tjajkovskij-tävlingen för unga musiker i Moskva. Daniel arbetar dessutom regelbundet med sin kompis pianisten Lars Vogts projekt Rhapsody in School som syftar till att uppmuntra ungdomars intresse och fascination för musik. Läs mer på www.daniel-mueller-schott.com

Daniel Müller-Schott spelar på en Ex Shapiro – Matteo Goffriller-cello, byggd i Venedig 1727.

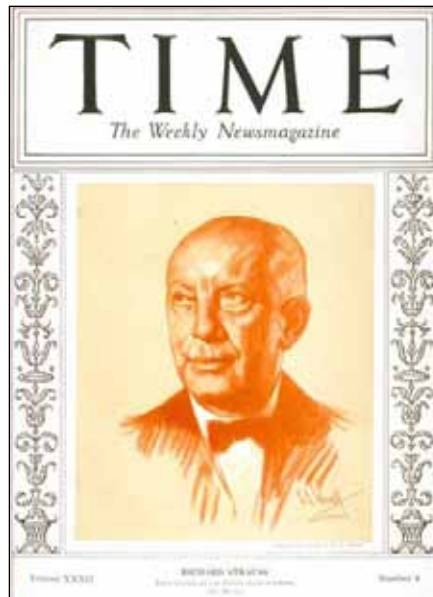
RICHARD STRAUSS

Don Quixote

Den relativt långa inledningen (Ritterlich und galant) för åhöraren in i Don Quixotes värld och tecknar bakgrunden till de kommande händelserna. Efter varandra inträder en rad korta temata som antyder det ridderliga, galanteriet och det världsförvända i hjälten karaktär, romanläsningen och de romanepisoder som gör det största intrycket på honom: kärleken till en underskön dam, strider med jättar, botgörande riddare med mera. Genom kontrapunktiskt sammanflätande av dessa många motiv åskådliggöres hur de förvirrar Don Quixote. Flöjtmotivet i kompositionens första takt kommer in i trumpet och basuner som en dådkraftig signal som förkunnar att Don Quixote tänker dra ut i världen för att i bragder efterlikna romanhjältarna. Han bestiger sin gamla hästkrake Rosinante, nu kommer det egentliga variationstemat (spelat av solovioloncellen) som i fortsättningen alltigenom har Don Quixotes roll. Detta tema är ett konglomerat av flera av inledningens motiv. I riddarens släptåg följer omedelbart "väpnaren" Sancho Panza. Denne plumpe, bondslyge och pratsjuke figur karakteriseras genom en melodi i basklarinet och tuba och i fortsättningen soloviola.

I de tio variationerna återges de båda resenärernas fantastiska upplevelser:

- 1 (*Gemächlich*). Don Quixote och Sancho Panza rider fram sida vid sida (båda

temata samtidigt) och den förre utkämpar sin första strid mot väderkvarnar som han tar för jättar. Han fattas av en vinge, får beskriva en luftfärd och slungas till marken, varefter han illa medfaren linkar därifrån.

- 2 (*Kriegerisch*). De möter den store Alifanfaronens här, i verkligheten en fårahjord (blåsinstrumenten bräker realistiskt) och ställer till med ett fruktansvärt blodbad.
- 3 (*Mässiges Zeitmass*). "Samtal, Sanchos frågor, fordringar och ordspråk, Don Quixotes lärorika råd, lugnande svar och löften." Avsnittet målar med sina spirituella tematiska kombinationer i detalj samspråket mellan solovioloncellen och soloviolan.

- 4 (*Etwas breiter*). De möter en procession med botgörare som bär med sig en helgonstaty i kvinnokläder. Don Quixote tror att det är rövare som enleverat en förnäm dam och störtar sig över dem, men blir åter slagen till marken och ligger som död (långt D i solovioloncellen). Till Sanchos glädje kvicknar han åter till.
- 5 (*Sehr langsam*). Don Quixote ägnar nattens tankar åt sitt hjärtas dam, den ädla Dolzinea av Toboso. I verkligheten en vanlig lantflicka, violoncellen deklamerar "sentimentalt", den sköna donnans motiv inflikas och nattvinden susar (i harpa och violiner).
- 6 (*Schnell*). Don Quixote vill uppsöka sin Dolzinea, som han ännu aldrig sett. Sancho, som har sina tvivel om hennes existens, presenterar en förbipasserande ful bondpiga för honom som Dolzinea. Hans herre vägrar först att tro honom, men antar sedan att flickans fulhet beror på att han fått sin syn förvänd av någon trollkarl.
- 7 (*Ein wenig ruhiger als vorher*). Några damer arrangerar ett skämt och låter herre och dräng med förbundna ögon bestiga en trähäst för att blixtnabbt föras genom luften. En väldig blåsbälg används och förmår dem att tro att de verkligen flyger (kromatiska löpningar, harpglissandi, vindmaskin).
- 8 (*Gemächlich*). Don Quixote och Sancho beger sig ut på Ebro i en liten båt utan roder som ska föra dem till en nödställd riddares räddning. De driver fram till några flytande kvarnar som de tar för en fästning och tappert bekriagar. Båten

välter i strömmen och de räddas av mjölnardrängarna och sättes genomvåta i land. Sancho tackar Gud för räddningen (religioso).

- 9 (*Schnell und stürmisch*). Två munkar på mulåsnor drives ärorikt på flykten.
- 10 (*Viel breiter*). En gammal vän till Don Quixote har för att bringa honom till förstånd förklätt sig till riddare, utmanar honom på tvekamp och besegrar honom. Enligt löfte måste han då avstå från vidare äventyr. Djupt sorgsen drar han hemåt med den mycket belätne Sancho i sällskap och återfår verkligen sitt förstånd.

På variationerna följer en final (*Sehr ruhig*), där den nu tillfrisknande Don Quixote ser på världen med en nykter blick. Hans illusioner har brustit, hans ideal var överkliga. Sorgsen skiljes han hädan.

© Tore Eriksson

GUNNAR JEDVIK
viola

MAURICE RAVEL

Daphnis et Chloé

Ryska baletten grundades 1909 och härjade fritt vid den här tiden i Paris. Man genomförde mängder med överraskande succéer, men svarade också för några riktigt omskakande skandaler såsom Stravinskij's Våroffer. Ensemblens ledare, Sergej Djagilev, var mån om att engagera tidens ledande tonsättare (däribland Stravinskij, de Falla, Satie, Poulenc, Milhaud, Strauss, Respighi och Prokofjev). Naturligtvis vände han sig också till Ravel och bad om ett färggrant verk. De enades om att utgå från den antike diktaren Longos (100-talet e Kr) berättelse om Daphnis och Chloé, vilken Ravel läste i fransk översättning. Tonsättaren föresatte sig att komponera en stor klingande fresk och att hålla fast vid det grekiskt arkaiska som han hade i sina drömmar, som franska konstnärer gärna skildrade vid slutet av 1700-talet. Därmed kom han på kollisionskurs med scenografen Michail Fokin vars önskan var att skapa en dynamisk handling baserad på de bilder i rött och svart som ännu kan ses på antika vasskärvor. Till slut blev det inte så mycket kvar av Longos original och koreografin fick dominera över sublimes psykologiska skuggor.

Ravel hade ofta många verk under arbete samtidigt, inte sällan verk av helt olika karaktär. Samtidigt som han 1910-1911 arbetade med Daphnis arrangerade och byggde han ut Gåsmors sagor, då en liten svit för fyrhändigt piano, till en liten klassicistisk sagobalett. Hur annorlunda är inte

Daphnis et Chloé! Ursprungligen skrev han även Daphnis för piano och i den formen blev den även tryckt. Men det är en version som bara ska användas vid balettrepetitioner, orkestersatsen är mycket mer innehållsrik.

Daphnis et Chloé är Ravels mest omfattande verk, närmare än så här kom han aldrig en symfoni. Han kallade till och med sitt verk för koreografisk symfoni i tre satser och de båda sviterna (1912 och 1913) kallade han för symfoniska fragment. Inget annat verk tog honom heller längre tid att komponera, närmare tre år. Detta gjorde Djagilev förtvivlad, för premiären fick skjutas fram flera gånger. När dessutom Debussys Förspel till en fauns eftermiddag gjorde sådan succé att man måste lägga till extra föreställningar, kom inte Ravels balettpremiär på Théâtre du Châtelet förrän den 8 juni 1912 och då utan att man kunnat ha någon generalrepetition. Till råga på allt, och till såväl Fokins som Ravels ursinne, hann man bara med två föreställningar innan säsongen var slut. Pierre Monteux dirigerade, Nijinskij och Karsavina dansade titelrollerna. Fokin stod för koreografin och Leonid Bakst för dekoren. Mottagandet var mer artigt än entusiastiskt. Ravel hade i alla fall överträffat sig själv som orkestervirtuos, så här utåtriktat skulle han aldrig mer uttrycka sig. Han gav prov på en välpolerad sofistikerad konst, skapad av en superkänslig estet. Baletten handlar om det

olycksförföljda kärleksparet, de unga naiva herdarna Daphnis och Chloé. Vi befinner oss i kanten av en helig skog, tidigt i gryningen. Den soluppgång vi får vara med om är en av Ravels mest inspirerade skapelser som exploderar i porlande bäckar och fågelsång när solens strålar breder ut sig i ett magnifikt klimax. Så följer ett av flöjtister älskat parti som skildrar berättelsen om Pan och Syrinx. Hon rövas bort av pirater,

men räddas av guden Pan i slutet av andra akten. Vid höjdpunkten avslöjar Chloé sina hemligheter framför altaret, det hela får ett lyckligt slut. Hela baletten avslutas med en Danse générale, där de älskande deltar i en bacchanal med härresande trumpetfigurer och slagverksutbrott. Ravel står på höjden av sin förmåga.

© Stig Jacobsson

Kommande konserter

Onsdag 14 september 18.00

À LA SIXTEN

Stora svenska tonsättare

Torsdag 15 september 19.30

FEEL GOOD: KÄNSLOR

Onsdag 21 september 18.00

DVORÁK / EFTER JOBBET

Dvorák: Symfoni nr 7

Torsdag 22 september 19.30

SJUSJUNGANDE SOPRAN

Webern: Passacaglia

Berg: Sieben frühe Lieder

Dvorák: Symfoni nr 7